سؤالات امتحان نهایی درس اول: هدایت الهی

رشته: علوم انسانی | پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی: ..... تاریخ امتحان: ..... مدت امتحان: ۴۵ دقیقه

نام طراح: مجتبی درویشی بارم کل: ۲۰ نمره

بخش اول: سوالات صحیح و غلط (درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید) (۳ نمره)

1. هر یک از ما براساس فطرت خویش، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم. الف) صحیح [ ] ب) نادرست [ ]
2. پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای هستند که خودش نیز پدیده باشد.
3. عقل انسان نمی‌پذیرد که وجودی که ذاتاً موجود است، نیازی به پدیدآورنده داشته باشد. الف) صحیح [ ] ب) نادرست [ ]
4. مسجد پس از ساخته شدن، از بنّا بی‌نیاز می‌شود، اما موجودات جهان پس از پیدایش نیز لحظه‌به‌لحظه به خداوند نیازمندند. الف) صحیح [ ] ب) نادرست [ ]
5. ذهن انسان به دلیل محدود بودن، گنجایش احاطه بر حقیقت و ذات نامحدود خداوند را دارد. الف) صحیح [ ] ب) نادرست [ ]
6. چشم انسان ساختار مادی و جسمانی دارد؛ از این رو خداوند را نه در این دنیا و نه در آخرت نمی‌توان با چشم مادی دید. الف) صحیح [ ] ب) نادرست [ ]

بخش دوم: سوالات جای خالی (جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید) (۳ نمره)

1. قرآن کریم ما را به معرفت ..... درباره خداوند فرا می‌خواند و راه‌های گوناگونی را برای درک وجود او نشان می‌دهد.
2. سلسله علت و معلول‌ها تا بی‌نهایت ادامه می‌یابد و به علتی نخستین ختم نمی‌شود، و این مطلب از نظر عقلی ..... است.
3. قرآن کریم رابطه میان خداوند و جهان هستی را با آیه شریفه «اللّٰهُ ..... السَّماواتِ وَ الْأَرْضِ» بیان می‌کند.
4. هر موجودی در حد خودش تجلی‌بخش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر ..... الهی است.
5. پیامبر اکرم (ص) درباره شناخت ذات حق فرموده‌اند: «تَفَکَّروا فی کُلِّ شَیءٍ وَلا تَفَکَّروا فی ..... اللّٰهِ».
6. عالی‌ترین مرتبه دیدن خداوند، دیدن به وسیله ..... و ملاقات با اوست که از برترین هدف‌های زندگی است.

بخش سوم: سوالات چهارگزینه‌ای (گزینه صحیح را انتخاب کنید) (۳ نمره)

1. **کدام گزینه درباره «نیازمندی جهان به خدا در پیدایش» صحیح است؟**

الف) موجودات جهان چون پدیده‌اند، وجودشان از خودشان است و نیازی به آفریننده ندارند.

ب) ما و همه پدیده‌های جهان در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد.

ج) هر موجودی در این جهان، حتی خداوند نیز برای پدید آمدن نیازمند علتی پیش از خود است.

د) ذهن انسان حکم می‌کند که سلسله علت‌ها تا بی‌نهایت بدون علت نخستین ادامه یابد.

دانلود از وبسایت و اپلیکیشن پادرس

2. **تفاوت بنیادین میان «رابطه بنّا با مسجد» و «رابطه خداوند با جهان هستی» در چیست؟**

الف) بنّا مصالح ساختمان را خودش پدید می‌آورد اما خداوند مصالح جهان را خلق نکرده است.

ب) مسجد پس از ساخته شدن نیازمند بنّا نیست، اما جهان هستی هر لحظه و در هر «آن» به خداوند نیازمند است.

ج) مسجد و مصالح آن هرگز به بنّا وابستگی ندارند، اما موجودات جهان همواره به اراده بنّا وابسته‌اند.

د) رابطه بنّا با مسجد از نوع رابطه مولد برق با جریان برق است ولی رابطه خدا با جهان این‌گونه نیست.

بخش چهارم: سوالات تشریحی و پاسخ کوتاه (پاسخ کامل بنویسید) (۱۱ نمره)

1. انسان‌های ناآگاه و آگاه نسبت به نیاز دائمی خود به خداوند چه واکنشی نشان می‌دهند؟ توضیح دهید. **(۱.۵ نمره)**
2. با توجه به استدلال عقلی، چرا این جمله که «هر موجودی به آفریننده نیاز دارد» از نظر عقل نادرست است و نتیجه باطلی در پی دارد؟ **(۲ نمره)**
3. تفاوت میان دو دسته از موضوعاتی که ذهن انسان می‌خواهد درباره آن‌ها شناخت پیدا کند را بنویسید. **(۲ نمره)**
4. چرا رؤیت خداوند با چشم مادی در دنیا و آخرت غیرممکن است؟ استدلال کنید. **(۲ نمره)**
5. استدلال کنید که چرا پدیده‌های جهان برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌اند؟ **(۲ نمره)**
6. مفهوم «نور» را تعریف کرده و بیان کنید چگونه هر موجودی در جهان تجلی‌بخش صفات الهی محسوب می‌شود؟ **(۱.۵ نمره)**

پاسخ‌نامه تشریحی امتحان نهایی درس اول

پاسخ بخش اول (صحیح و غلط):

۱- صحیح | ۲- نادرست | ۳- صحیح | ۴- صحیح | ۵- نادرست | ۶- صحیح

پاسخ بخش دوم (جاهای خالی):

۱- عمیق‌تر | ۲- محال | ۳- نورُ | ۴- صفات | ۵- ذاتِ اللّٰهِ | ۶- قلب

پاسخ بخش سوم (چهارگزینه‌ای):

سوال ۱: گزینه (ب) | سوال ۲: گزینه (ب)

پاسخ بخش چهارم (تشریحی):

- **پاسخ ۱:** انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی خود به خداوند بی‌توجه‌اند؛ اما انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.
- **پاسخ ۲:** زیرا اگر کسی بگوید هر موجودی به آفریننده نیاز دارد، باید نتیجه بگیرد که خدا هم به آفریننده نیازمند است و این سلسله تا بی‌پایان ادامه یافته و هیچ‌گاه هیچ موجودی پدید نخواهد آمد (تسلسل باطل).
- **پاسخ ۳:** دسته اول موضوعاتی هستند که در محدوده شناخت ما قرار می‌گیرند و ذهن گنجایش فهم ذاتشان را دارد (مثل گیاهان و کهکشان‌ها)؛ دسته دوم امور نامحدودی هستند که ذهن به دلیل محدودیت، گنجایش درک ذات آن‌ها را ندارد (مثل ذات خداوند).
- **پاسخ ۴:** زیرا چشم ساختار مادی و جسمانی دارد و فقط از اشیایی که طیف نوری قابل درک را منعکس کنند عکس‌برداری می‌کند؛ بنابراین چشم حتی توانایی دیدن همه اشیای مادی را هم ندارد، چه رسد به موجودات غیرمادی و وجود مقدس خداوند که هیچ شکل و تصویری ندارد.
- **پاسخ ۵:** اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست. پدیده‌ها برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.
- **پاسخ ۶:** نور آن چیزی است که خودش پیدا و آشکار است و سبب پیدایی و آشکار شدن چیزهای دیگر نیز می‌شود. خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند و هر موجودی در حد خودش تجلی‌بخش حکمت و قدرت الهی است.

دانلود از وبسایت و اپلیکیشن پادرس